

San Mateo, 26 de maig del 1964

Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Estimats Pere, Rosa i tendres nebots:

Doncs, com anàvem dient, el dissabte se'ns va casar la Gràcia. Va ésser el punt i apart d'un tràngol inacabable. Ella, és clar, no va perdre-hi ni una hora de son però nosaltres -vull dir la Lluïsa i jo- hem patit follament. La popularitat de la parella va fer que durant tota la setmana anterior al casament hagués vingut, cada dia, un camió del Puerto de Liverpool (que amb la nova sucursal In-surgentes s'ha tornat la botiga de moda) a descarregar regals i més regals. No hi ha gens ni mica d'exageració. Els han proveït de tot: des de vaixelles a planxes, passant per les inevitables safates d'argent i làmpares de peu. Tenen un departament molt bonic a Irrigación, en una casa nova darrera la General Motors. L'adreça: Presa Danxho, número 3, dep. 2, México (10), D.F. i han realitzat el que la Gràcia havia manifestat com a desig: començar sense deutes. Ja tenien pagats tots els mobles -dissenyats per ella- i el parament de la casa els ha estat, pràcticament, obsequiat. La modalitat de regalar xecs -que, ai las!, en els nostres temps no existia- els ha permès d'adquirir el refrigerador i qui sap quantes coses més i, encara, pagar el viatge de nuvis a Acapulco, on són a hores d'ara. Anem per ordre: dissabte ens vam llevar tots entre sis i set, menys la Gràcia, que va dormir amb tota l'ànima fins a quarts de deu. Hi havia concentració general a casa el Bet i d'allí vam sortir cap al jutjat del carrer de Santa María la Ribera, on els van casar civilment. Compadiu el pobre jutge, que en comptes d'Artís deia Arias, renunciava a pronunciar Pi-Sunyer Llorens, i va anar de poc que no roda per terra a l'hora d'anomenar el Puigdollers de la Mare, testimoni civil. Altra vegada a cal Bet, a brindar i d'allí, uns a l'església i la núvia, la Mònica i jo, guiats pel Rafa Trueta a cal Pere Pagès (l'altre), on la Graziel.la va vestir-se de núvia. Us ho dic sense que em cegui la paternitat: estava bellíssima. De com és d'alta i senyoriola ja en teniu notícies; del bé que li esqueia el vestit hi ha el consens popular i la meva certificació. En Néstor de Buen ens havia deixat el seu Mercedes i el van agenciar amb les cintetes blanques que manen la tradició i la cursileria. (Això va prenent un esgarriat aire de crònica social i no sé com sortir-me'n, si no és renunciant als detalls. Segueixo com si res). Així vam anar a Tlacopac. Entrada espectacular, marxa nupcial, llagrimetes, etcètera. Missa i sermó en català, a càrrec del Pare Feliu, amb delicades al·lusions polítiques durant el sermó, recolzades en el fet de la inextingible catalanitat a desgrat de l'exili i, al capdavant, Graziel.la Rosa Artís Mercadet i Albert Pi-Sunyer Llorens pronunciats correctíssimament. Després, pendent avall cap a l'Ensalada Popoff, dinar a Ambassadeurs gràcies a una doble contribució: una part meva i l'altra d'en Dalmau Costa, com a obsequi nupcial. Cinquanta-quatre persones a l'àpat, molt ben servits i amb tota l'adequada mise en scène. "Señorita ¿quiere pasar a cortar el pastel?" Aplaudiments, fotos, pel·lícula a càrrec del marit de la Tona, i tot el que vulgueu. I, per a acabar, canvi d'indumentària dels nuvis i enfilada al cotxe, prèviament encadenat a una restallera de llaunes de conserva, i acompanyament fins a la carretera per una comitiva de xicots i noies -parents i amics- tocant els clà-

816/1021(2)
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Història
xons desafortadament. La darrera notícia és un telegrama des de Taxco. La d'ells, és clar. Nostres encara en queden algunes altres. De moment, el buit que ens ha deixat la Gràcia, buit al qual ens haurem d'acostumar però que ara, als primers dies, se sent en tecnicolor i en relleu, amb so estereofònic. Ja sé que ara, més a més, tenim el gendre i els consogres. Però, què voleu?, el buit hi és.

La carta d'en Pere, signada per tots, va fer-nos feliços. Es una carta de relació normal, com si ens escrivissim cada setmana (i penso que, donades les nostres edats, és una temeritat no fer-ho) i contagiava el desig d'escriure. Ja ho estic fent i només hem deixat passar els dies indispensables per a poder relatar el que havien d'ésser novetats. T'he parafrasejat en una referència teva al sopar d'ex-alumnes de Mossèn Cinto. La idea ha estat genial i, efectivament, l'Arcadi i jo hi fórem en esperit. M'hauria agradat enormement trobar-me en aquesta Danza de Viejitos de Michpasseigdesantjoan i la llàstima és que quan es faci la pròxima molts hauran de contestar "absent" quan es passi llista d'assistència. Si tens ocasió de saludar el senyor Parunella em faria molt de goig que li diguessis unes paraules en nom meu i de l'Arcadi. El recordo meravellosament. En canvi la llista dels meus companys d'escola és plena de sorpreses. Menys mal que no tiro per polític. Si arribés a ésser president molts podrien afirmar haver estat companys d'aula i jo no els podria desmentir pas. I altres que recordo bé (com en Josep Borrell Lleiró i en Puig de les Orelles Grans) no els anomenes. I en Miquel Blanco? Què s'ha fet d'en Miquel Blanco?

La meua relació de les teves conferències em surt espectacular. La d'Arenys sobre Josep Carner, especialment, es presta a ésser difosa esplendorosament. Hi ha uns quants privilegiats a Mèxic que ja han llegit la teua Ombra de l'Atzavara. Quan em pregunten si ja la tinc he de confessar avergonyit que encara no i que el servei de correus és una catàstrofe. Molts es pensen que és per no haver-la de deixar, que dic que no la tinc. La primera impressió dels comentaris fa pensar en aquella divisió d'opinions que deia el torero. Em moro -ens morim- de ganes de llegir-la. Què hem de fer per haver-la? I per aconseguir la biografia d'en Carner? Que la novel·la ha fet rebombori entre la colònia, pots estar-ne ben segur. Conec l'argument car molts me l'han explicat i no entenc per on es poden sentir al·ludits. Només ho entendre quan la llegeixi, en la vuitena o novena edició, si no és que també s'esgoten.

Quan surt el diari de l'Andreu Avelí? Hi haurà, tanmateix, una pàgina en català? Voldria que me'n diguessis alguna cosa.

Seguim obsessionats amb la idea del trasllat massiu a Catalunya. La influència de la Lluïsa ha fet forat en totes les nostres consciències. Crec, de totes maneres, en la necessitat de fer un viatge previ, orientador, abans de l'abandonament total de Mèxic i les seves -cada dia més relatives- seguretats. Es cert que les despeses de tal viatge pagarien bona part de l'altre, el col·lectiu, però repeteixo que em sembla imprescindible. Podria fer-te un extens qüestionari, de cara a les possibilitats cinematogràfiques, i si n'escaties totes les respostes a fons podríem arribar a conclusions sense el viatge. No faig de caga-dubtes. Us dono paraula de no tenir cap mena de dubte respecte la necessitat d'ésser a casa.

Les abraçades amb prou feines hi caben. TJSNER